

ด่วนที่สุด

ที่ ทส ๐๖๒๘/ ๕๖

ลคค ๑/๒๖๐
๒๒ ธ.ค. ๖๖
๑๐.๔๐๖.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รหัสเรื่อง : ศ21184 ลว ก.๑๐๖
รับที่ : ๕12929/59 ร.๑๐๖ ✓
วันที่ : ๒๒ ธ.ค. ๕๙ เวลา : ๑๐:๐๑

คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
๑๘๐/๓ ถนนพระรามที่ ๖ ซอย ๓๔
เขตพญาไท กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ผลการประชุมคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ครั้งที่ ๓/๒๕๕๙

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย หนังสือสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๔๐๓(ลน)/๘๐๔๗
ลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๙

ด้วย คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ขอเสนอเรื่องผลการประชุมคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ครั้งที่ ๓/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ณ ตึกสันติไมตรี (หลังใน) ทำเนียบรัฐบาลมาเพื่อคณะรัฐมนตรีรับทราบ โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๔ (๑๒) ทั้งนี้ นายกรัฐมนตรี (พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา) ประธานกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว ดังรายละเอียดตามสิ่งที่มาด้วย

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (กนช.) ทำหน้าที่ผลักดันและขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ และมีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณา กลั่นกรอง และตรวจสอบแผนปฏิบัติการ แผนงาน โครงการของส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องก่อนเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ ซึ่งในการประชุมคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ครั้งที่ ๓/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙ มีมติที่สำคัญเพื่อให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องนำไปดำเนินการปฏิบัติ

๒.สาระสำคัญ

คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติได้มีการประชุม ครั้งที่ ๓/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙ โดยมีนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา) เป็นประธานการประชุม ครั้งที่ ๓/๒๕๕๙ ซึ่งสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๒.๑ ที่ประชุมมีมติรับทราบ ๗ เรื่อง ได้แก่

๒.๑.๑ สถานการณ์น้ำและการเตรียมความพร้อมในฤดูฝน

(๑) การคาดการณ์สถานการณ์ฝนและสถานการณ์น้ำ กรมอุตุนิยมวิทยา คาดการณ์ว่าประมาณกลางเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๙ ถึงต้นปี ๒๕๖๐ จะเข้าสู่สถานการณ์ลานีญา ซึ่งเดือนสิงหาคมเส้นทางเดินของพายุจะเข้ามาทางภาคเหนือของประเทศ โอกาสที่จะเกิดพายุมีมากกว่าปีที่แล้ว โดยเฉพาะทางทะเลจีนใต้ ส่วนสถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำและการเกษตร (องค์การมหาชน) หรือ สสนก.

/ คาดการณ์...

คาดการณ์ว่าค่าดัชนี ENSO จะเริ่มเข้าสู่สภาวะลานีญาส่งที่ต้องระวังคือเดือนสิงหาคมฝนเหนือเขื่อนสิริกิติ์ จะเพิ่มมากขึ้นอย่างมาก ภาคกลางฝนก็จะมากตลอดถึงเดือนตุลาคม ส่วนภาคใต้จะมากตั้งแต่เดือน กันยายน-พฤศจิกายน ทำให้มีน้ำต้นทุนเพิ่มขึ้น ดังนั้น สสนก. ร่วมกับกรมชลประทาน และการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) จัดทำฝังน้ำเพื่อการติดตามสถานการณ์น้ำทั้งในลุ่มน้ำเจ้าพระยา โขง ชี มูล และภาคตะวันออก โดยรวบรวมข้อมูลแหล่งกักเก็บน้ำและจุดตรวจวัดตามลำน้ำ ประกอบด้วยเขื่อน ประตูนะบายน้ำ ฝาย ระบบโทรมาตรตรวจวัดระดับน้ำ และ CCTV แสดงผลในรูปแบบ diagram เพื่อใช้ติดตามสถานการณ์น้ำแบบ Real time ซึ่งสามารถใช้บริหารจัดการน้ำได้ทั้งในสภาวะน้ำท่วมและน้ำแล้ง นอกจากนี้ยังสามารถติดตามสถานการณ์น้ำได้จาก Application ชื่อ ThaiWater

ที่ประชุมมีมติ รับทราบและให้นำเสนอข้อมูลสถานการณ์น้ำและการเตรียมความพร้อมให้ประชาชนเข้าใจในรูปแบบง่ายๆ ไม่เป็นภาษาทางวิชาการ

(๒) กรมชลประทาน การบริหารจัดการน้ำในอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ มีอยู่ ๓ ประเด็น คือ

ประเด็นที่ ๑ การบริหารจัดการน้ำในเขื่อนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ณ วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๙ มีปริมาณน้ำใช้การในเขื่อนขนาดใหญ่ ประมาณ ๗,๕๓๐ ล้าน ลบ.ม. และเขื่อนขนาดกลาง มีปริมาณน้ำ ๑,๓๑๔ ล้าน ลบ.ม. รวมปริมาณน้ำในเขื่อนขนาดใหญ่และขนาดกลาง จำนวน ๘,๘๔๔ ล้าน ลบ.ม. ซึ่งน้อยกว่าในช่วงเดียวกันของปีที่แล้ว

ประเด็นที่ ๒ การบริหารจัดการน้ำ ในต้นฤดูฝนมีปริมาณน้ำต้นทุนทั่วทุกภูมิภาคอยู่ ๑๐,๒๖๘ ล้าน ลบ.ม. เป็นน้ำที่อยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยา ๑,๗๘๕ ล้าน ลบ.ม. และ ลุ่มน้ำแม่กลอง ๒,๖๐๓ ล้าน ลบ.ม. การจัดสรรน้ำจะจัดสรรเพื่อการอุปโภคบริโภคและรักษาระบบนิเวศ เป็นลำดับแรก โดยจะเก็บกักน้ำในเขื่อนให้มากที่สุด พร้อมแนะนำการเพาะปลูกพืชกับเกษตรกรควบคู่กันไปให้สอดคล้องกับสภาพฝน น้ำท่า ซึ่งจะใช้อาคารชลประทานและเครื่องมือต่างๆ ที่มีอยู่ในการอัด ทด ยกระดับน้ำในการบริหารจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ และหากมีน้ำเหลือเพียงพอก็จะจัดสรรน้ำเสริมให้กับพื้นที่เกษตรในกรณีที่เป็น ทั้งนี้ ได้แจ้งแผนการจัดสรรน้ำให้กับเกษตรกรตั้งแต่สัปดาห์แรกของเดือนเมษายน พร้อมทั้งมีการประชุมสร้างการรับรู้อย่างต่อเนื่องในทุกภูมิภาค

ประเด็นที่ ๓ การจำลองสถานการณ์น้ำของอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ คือ ๑) อ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ ๓๓ แห่ง ๒) พื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยา ๔ เขื่อนหลักคือ เขื่อนภูมิพล เขื่อนสิริกิติ์ เขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ และเขื่อนแควน้อยบำรุงแดน และ ๓) พื้นที่ลุ่มน้ำแม่กลอง ในเขื่อนศรีนครินทร์และเขื่อนวชิราลงกรณโดยพิจารณาจาก ๔ กรณี คือ กรณีที่ ๑ ปริมาณฝนปี ๒๕๕๙ มีรูปแบบเดียวกันกับปริมาณฝนปี ๒๕๔๑ กรณีที่ ๒ ฝนน้อยกว่าค่าเฉลี่ย ๑๐% กรณีที่ ๓ ฝนเฉลี่ย และกรณีที่ ๔ ฝนเฉลี่ย และมีพายุจร ๑ ลูก ผลปรากฏว่า

๑) สถานการณ์น้ำในอ่างฯ ทั้ง ๓๓ แห่ง กรณีที่ ๑ อ่างมีปริมาณน้ำน้อย และจะมีน้ำน้อยกว่าปีที่แล้ว หรือคิดเป็น ๒๒% กรณีที่ ๒ จะมีปริมาณน้ำใช้การดีกว่าปีที่แล้วอยู่ประมาณ ๗,๗๐๐ ล้าน ลบ.ม. หรือคิดเป็น ๕๔% ของปริมาณน้ำใช้การ กรณีที่ ๓ จะมีปริมาณน้ำใช้การ ๓๑,๘๖๘ ล้าน ลบ.ม. คิดเป็น ๖๘% ทั้งประเทศจะมีปริมาณน้ำใช้การได้มากกว่า ๖๘% แต่ยังมีบางเขื่อนในภาคตะวันออก เช่น เขื่อนบางพระ ยังมีปริมาณน้ำใช้การอยู่ในเกณฑ์ต่ำ

๒) พื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยา ๔ เขื่อนหลัก กรณีที่ ๑ สถานการณ์น้ำจะใกล้เคียงกับปีที่แล้ว คือจะมีปริมาณน้ำใช้การ ๔,๕๘๒ ล้าน ลบ.ม. มากกว่าปีที่แล้วประมาณ ๓๓๐ ล้าน ลบ.ม. ส่วนกรณีที่ ๒, ๓

และ ๔ ทั้งประเทศจะดีกว่าปี ๒๕๕๘ โดยจะมีน้ำใน ๔ เขื่อนหลัก ระหว่างตั้งแต่ ๙,๐๐๐-๑๐,๖๐๐ ล้าน ลบ.ม. โดยเฉพาะปริมาณน้ำในเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์และเขื่อนแควน้อยบำรุงแดน คาดว่าจะมีปริมาณน้ำใช้การเต็มหรือเกือบเต็ม ๑๐๐%

๓) พื้นที่ลุ่มน้ำแม่กลอง ในเขื่อนศรีนครินทร์และเขื่อนวชิราลงกรณ์ กรณีที่ ๑ เปอร์เซ็นต์น้ำใช้การในปี ๒๕๕๙ (๑๓%) จะน้อยกว่าปีที่แล้ว (ปี ๒๕๕๘ ๓๙%) ส่วนกรณีที่ ๒, ๓ และ ๔ สถานการณ์จะดีกว่าปี ๒๕๕๙ โดยจะมีน้ำในเขื่อนทั้งสองโดยเฉลี่ยประมาณ ๗,๕๐๐ ล้าน ลบ.ม.

ที่ประชุมมีมติ รับทราบและให้มีการบูรณาการข้อมูลกลุ่มผู้ใช้น้ำ โดยให้มีข้อมูลครบทุก Sector รายจังหวัด ๗๖ จังหวัด ๑๘ กลุ่มจังหวัด การเชื่อมโยงข้อมูลแหล่งน้ำ ระบบกระจายน้ำให้เห็นภาพชัดเจนว่ามีแหล่งน้ำที่ไหน โดยมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันดำเนินงาน เช่น สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิอากาศสารสนเทศ (องค์การมหาชน) (GISTDA) สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำและการเกษตร (องค์การมหาชน) (สสนก.) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย ทั้งนี้ GISTDA รับเป็นหน่วยเชื่อมโยงข้อมูล และมอบรองนายกรัฐมนตรี (พลอากาศเอก ประจิน จั่นตอง) สำนักงานงบประมาณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ติดตามการดำเนินงาน

(๓) กรุงเทพมหานคร การเตรียมรับสถานการณ์ในพื้นที่ กรุงเทพมหานคร มีการเตรียมรับสถานการณ์คือ ๑) การเตรียมความพร้อมของระบบระบายน้ำ ๒) แผนการจัดการเมื่อมีสถานการณ์ฝนตก

ที่ประชุมมีมติ รับทราบและให้กรุงเทพมหานครร่วมกับกระทรวงมหาดไทยจัดทำแผนแก้ไขปัญหาน้ำท่วมกรุงเทพมหานครอย่างเป็นระบบให้ชัดเจน มีการประชาสัมพันธ์ ประกาศ แจ้งเตือนการให้ความช่วยเหลือประชาชนให้ทันต่อสถานการณ์อย่างรวดเร็ว เพื่อประชาชนจะได้สามารถเตรียมการและวางแผนการเดินทางได้ทัน

๒.๑.๒ แนวทางแก้ไขปัญหายกยั้ง น้ำท่วม และการฟื้นฟูป่าไม้ในพื้นที่ลุ่มน้ำยม

ตามที่มหาวิทยาลัยเรศวรได้เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหายกยั้ง น้ำท่วม และการฟื้นฟูป่าไม้ในพื้นที่ลุ่มน้ำยม ซึ่งเป็นผลมาจากการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ลุ่มน้ำยมตอนบน ประกอบด้วย จังหวัดแพร่ พะเยา และจังหวัดลำปาง ร่วมกับ กองทัพอากาศที่ ๓ และหน่วยงานระดับจังหวัด สรุปประเด็นได้ดังนี้ ๑) สำรวจหาแหล่งเก็บกักน้ำใหม่ โดยการสำรวจภาคพื้นดินร่วมกับการวิเคราะห์ภาพถ่ายจากดาวเทียม ใช้การฟื้นฟูสภาพป่าและทรัพยากรธรรมชาติ โดยเน้นการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กและขนาดกลาง พัฒนาการเกษตรและที่ดินทำกิน รวมถึงการพัฒนาคุณภาพชีวิตในพื้นที่ให้ดีขึ้น ๒) โครงการพัฒนาแหล่งน้ำเดิมที่ติดปัญหาด้านกฎหมายในการขออนุญาตเข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ ป่าสงวนแห่งชาติและป่าอนุรักษ์ จะต้องเร่งรัดจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (Environmental Impact Assessment : EIA) ก่อนที่จะดำเนินการต่อไป ๓) แหล่งเก็บกักน้ำที่มีการใช้งานอยู่แล้วแต่มีปัญหาเกี่ยวกับการเก็บกักน้ำที่ไม่เต็มศักยภาพต้องดำเนินการปรับปรุง หรือก่อสร้างระบบส่งน้ำให้สมบูรณ์ ดังนั้น มหาวิทยาลัยเรศวรมีแผนการพัฒนาแหล่งน้ำ โดยเฉพาะในพื้นที่ลุ่มน้ำยมตอนบน ซึ่งราษฎรในพื้นที่ได้เสนอโครงการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดกลางและขนาดเล็ก จำนวน ๖๒ แห่ง มีความจุเก็บกักรวม ๑๐๕.๘๑ ล้าน ลบ.ม. พื้นที่รับประโยชน์ ๖๗,๕๐๐ ไร่ ซึ่งสอดคล้องกับแผนการพัฒนาแหล่งน้ำในลุ่มน้ำยมของกรมชลประทานและตรงกับมหาวิทยาลัยเรศวรเสนอ ๒ แห่ง คือ อ่างเก็บน้ำห้วยแม่เต็น และอ่างเก็บน้ำแม่เมาะ รวมความจุ ๓๔๓.๘๖ ล้าน ลบ.ม. พื้นที่ชลประทาน ๔๒๕,๗๐๐ ไร่ ทั้งนี้

/ หากนำผล ...

หากนำผลการศึกษาของมหาวิทยาลัยนครสวรรค์มาพิจารณาความเป็นไปได้ จะได้น้ำรวม ๔๓๙.๖๗ ล้าน ลบ.ม. พื้นที่รับประโยชน์ ๔๙๓,๒๐๐ ไร่

ที่ประชุมมีมติ รับทราบและให้กรมชลประทานนำไปดำเนินการพิจารณาความเป็นไปได้ของโครงการแหล่งน้ำขนาดเล็ก ๖๒ แห่ง ที่มีความต้องการของประชาชน หากอยู่ในพื้นที่ ป่าอนุรักษ์และป่าสงวนแห่งชาติขอให้ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเข้าไปศึกษาให้ถูกต้องโดยพิจารณาปรับแผนเร่งรัดดำเนินการสำหรับโครงการที่สามารถดำเนินการได้

๒.๑.๓ ผลการดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ปี ๒๕๕๗-๒๕๕๙ การดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๑๑ หน่วยงาน ปรากฏว่า การดำเนินงานทั้ง ๑๒ กิจกรรมมีความคืบหน้าอย่างมาก และมีหลายกิจกรรมที่เป็นไปตามเป้าหมาย

ที่ประชุมมีมติ รับทราบ

๒.๑.๔ ผลการดำเนินงานบูรณาการขุดลอกแหล่งน้ำ

(๑) คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ซึ่งเห็นชอบในหลักการดำเนินงานโครงการบูรณาการการขุดลอกแหล่งน้ำ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำในฤดูฝน และเก็บน้ำไว้ใช้ประโยชน์ในการอุปโภค บริโภคและการเกษตร ผลการดำเนินงาน ณ วันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๕๙ ปรากฏว่ามีหน่วยงานที่ดำเนินการได้สูงกว่าเป้าหมาย คือ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ดำเนินการแล้ว ๔๙.๘% และ กองทัพบกดำเนินการแล้ว ๕๑.๒% เป้าหมายกำหนดแล้วเสร็จในวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙

(๒) คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๙ อนุมัติหลักการให้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ดำเนินการตามแผนพัฒนาและฟื้นฟู บึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์ ระยะเร่งด่วน และระยะที่ ๒ โดยแผนงานระยะเร่งด่วน ดำเนินการขุดลอกบึงบอระเพ็ด ปริมาณตะกอนดินที่จะขุดลอก ไม่น้อยกว่า ๒ ล้าน ลบ.ม. และคณะรัฐมนตรีได้อนุมัติให้ใช้งบกลาง ปี ๒๕๕๙ รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น วงเงิน ๑๑๔,๐๓๗,๐๐๐ บาท มี ๓ หน่วยงาน คือ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา กรมการทหารช่าง และกรมชลประทาน ซึ่งเริ่มดำเนินงานวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๕๙ ผลการดำเนินงานถึง วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๙ ได้ปริมาณดิน ๒๐๓,๑๕๐ ลบ.ม. คาดว่าจะแล้วเสร็จในเดือนสิงหาคม ๒๕๕๙ ตามเวลาที่กำหนดไว้

ที่ประชุมมีมติ รับทราบ และให้นำหญ้าไปปลูกเพื่อป้องกันการพังทลาย โดยควรดำเนินการร่วมกับชาวบ้านเพื่อส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วม

๒.๑.๕ ผลการหารือการขอความร่วมมือขอใช้พื้นที่ป่าสำหรับโครงการพัฒนาแหล่งน้ำ ระหว่างกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ครั้งที่ ๒/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๙ เห็นชอบให้เร่งรัดกระบวนการใช้พื้นที่/ขอเพิกถอนพื้นที่สำหรับโครงการที่ผ่านความเห็นชอบจาก คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติและคณะรัฐมนตรีแล้ว ดังนั้น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้นำติดังกล่าวมาร่วมหารือเพื่อหาแนวทางปรับปรุงขั้นตอนเพื่อนำเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องโดยเร็ว โดยจัดลำดับความสำคัญตามความเร่งด่วนของโครงการที่มีความจำเป็น ๕ กลุ่ม คือ ๑) โครงการที่ได้รับงบประมาณก่อสร้างแล้ว จำนวน ๗ โครงการ ๒) โครงการที่ได้รับงบประมาณปี ๒๕๖๐ จำนวน ๓ โครงการ ๓) โครงการที่มี

/ ความพร้อมรอ ...

ความพร้อมรออนุญาตให้ใช้พื้นที่ก่อนเสนอขอรับงบประมาณ จำนวน ๖ โครงการ ๔) โครงการที่อยู่ระหว่างพิจารณา EIA/IEE จำนวน ๘ โครงการ ๕) โครงการที่ต้องขอเข้าศึกษาวิจัยเพื่อประกอบการทำงาน EIA/IEE จำนวน ๒๓ โครงการ ทั้งหมดอยู่ระหว่างการดำเนินการ มีเพียง ๔ โครงการจาก ๕ โครงการที่คณะกรรมการอุทยานแห่งชาติมีมติเห็นชอบการขอใช้พื้นที่อุทยานแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๙ คือ (๑) โครงการเพิ่มปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำเขื่อนแม่กวงอุดมธารา จังหวัดเชียงใหม่ (๒) โครงการอ่างเก็บน้ำคลองขลุ้ง จังหวัดจันทบุรี (๓) โครงการอ่างเก็บน้ำป้อนเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดพะเยา (๔) โครงการอ่างเก็บน้ำบ้านป่าละอูเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และ (๕) โครงการอ่างเก็บน้ำลำรุใหญ่ จังหวัดพังงา (ยังไม่มีมติเห็นชอบ)

ที่ประชุมมีมติ รับทราบ

๒.๑.๖ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๙ เรื่อง โครงการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการเพื่อใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำระหว่างประเทศ จำนวน ๓ โครงการ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๙ อนุมัติให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอการก่อกั้นฝูกั้นข้ามปีงบประมาณโครงการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการเพื่อใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำระหว่างประเทศ รวม ๓ โครงการ คือ ๑) โครงการศึกษาทบทวนการเพิ่มปริมาณน้ำต้นทุนให้เขื่อนภูมิพล วงเงิน ๙๐ ล้านบาท ๒) โครงการศึกษาทบทวนความเหมาะสมและผลกระทบสิ่งแวดล้อมการพัฒนาแหล่งน้ำต้นทุนเพื่อรองรับพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษตากวงเงิน ๒๐ ล้านบาท ๓) โครงการศึกษาความเหมาะสมการบรรเทาอุทกภัยและภัยแล้งพื้นที่เกษตรและ พื้นที่เศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว วงเงิน ๔๐ ล้านบาท โดยได้รับความเห็นของกระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงพลังงาน และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ไปพิจารณาดำเนินการด้วย ขณะนี้ กรมชลประทานอยู่ระหว่างการดำเนินการจ้างที่ปรึกษา โดยวิธีคัดเลือก และเริ่มงานได้ภายในเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๙

ที่ประชุมมีมติ รับทราบ และให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์โดยกรมชลประทานดำเนินการศึกษาการใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำระหว่างประเทศต่อไป แต่ในขณะเดียวกัน ให้จัดทำแผนการกักเก็บน้ำภายในประเทศก่อนไหลลงแม่น้ำระหว่างประเทศด้วย

๒.๑.๗ การเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสถานการณ์ฉุกเฉินจากแผ่นดินไหว (เขื่อนศรีนครินทร์) เนื่องจาก รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) ได้ตรวจเยี่ยมและมอบนโยบายให้แก่ผู้ว่าราชการจังหวัดและหัวหน้าส่วนราชการในจังหวัด ซึ่งอยู่ในพื้นที่เขตตรวจราชการที่ ๔ (จังหวัดกาญจนบุรี นครปฐม ราชบุรี และจังหวัดสุพรรณบุรี) เมื่อวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๕๙ และมอบหมายให้กรมทรัพยากรน้ำ เตรียมการจัดทำแผนการบริหารสถานการณ์กรณีเกิดแผ่นดินไหวที่เขื่อนศรีนครินทร์ และรายงานผลให้คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติทราบ ซึ่งฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติได้ประชุมหารือร่วมกับการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) เพื่อเตรียมรับมือ เมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินดังกล่าว จากการวิเคราะห์สถานการณ์เขื่อนขนาดใหญ่ทั้ง ๑๕ แห่ง ตามแผนที่เสี่ยงภัยแผ่นดินไหว พบว่าภาคอีสานไม่มีความเสี่ยง และในพื้นที่ประเทศไทยความเสี่ยงต่อการเกิดแผ่นดินไหวขนาดใหญ่ไม่มี ส่วนเขื่อนได้มีการออกแบบให้สามารถรองรับแผ่นดินไหวไว้แล้ว จากสถิติการพิบัติของเขื่อนในต่างประเทศ ๑๓๐ แห่ง พบว่า มีสาเหตุจากแผ่นดินไหวเพียง ๑% การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยมีการบริหารจัดการด้านความปลอดภัยเขื่อนตามมาตรฐานสากลขององค์การเขื่อนใหญ่ระหว่างชาติ พร้อมทั้งมีแผนเตรียมความพร้อมและแผนปฏิบัติการเพื่อรองรับสถานการณ์ฉุกเฉิน มีการวิเคราะห์แบบจำลองกรณีเขื่อนศรีนครินทร์ เมื่อมีเหตุฉุกเฉินน้ำจะไหลถึงศาลากลางจังหวัดกาญจนบุรีใช้เวลา ๑๕ ชั่วโมงและประมาณ ๓๐ ชั่วโมงน้ำจะมี

ระดับสูงสุด ๓.๒๐ เมตร ซึ่งลักษณะการท่วมจะมีเวลาพอที่จะสามารถอพยพประชาชนได้อย่างปลอดภัย
พร้อมกันนี้ได้มีการร่วมมือกับจังหวัด และกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในการซักซ้อมการรับมือด้วย
ที่ประชุมมีมติ รับทราบ

๒.๒ เรื่องเพื่อพิจารณา ๒ เรื่อง ได้แก่

๒.๒.๑ แผนการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ เพิ่มเติม ปี ๒๕๕๙

จากการประชุมคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ครั้งที่ ๒/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๙ นายกรัฐมนตรีเน้นย้ำว่าประเทศไทยต้องเดินหน้าอย่างรวดเร็ว และจากการไปตรวจราชการ จังหวัดนครราชสีมา เมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๙ จึงสั่งการให้ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ดำเนินการจัดทำแผนการจัดการน้ำทั้งระบบแบบเบ็ดเสร็จ โดยให้ปรับปรุงแผนดำเนินการภายใต้ แผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ดังนั้น กรมทรัพยากรน้ำในฐานะเลขานุการคณะกรรมการ ทรัพยากรน้ำแห่งชาติ จึงประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเมื่อวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๕๙ ในการ กำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาโครงการเพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างเป็นระบบ มี ๙ หน่วยงานเสนอแผนงานโครงการ จำนวน ๓,๒๐๐ โครงการ วงเงิน ๑๕,๐๙๓.๕๓๓๓ ล้านบาท เมื่อดำเนินการแล้ว เสร็จจะได้ปริมาณน้ำเพิ่มขึ้น ๒๕๒.๖๔๖๓ ล้าน ลบ.ม. ประชาชนได้รับประโยชน์ ๑,๖๑๓,๒๔๔ ครัวเรือน พื้นที่ รับประโยชน์ ๓,๗๙๒,๐๐๐ ไร่ และกรมชลประทานเสนอโครงการตัวอย่าง ๒ ลักษณะ คือ โครงการ บริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบ (Package Project) จำนวน ๔ กลุ่มโครงการและโครงการแก้ไขปัญหาลำน้ำและ อุตภัย แผนงานเร่งด่วนในปีงบประมาณ ๒๕๕๙ เพิ่มเติม ครั้งที่ ๒ จำนวน ๑๗๓ โครงการ

ที่ประชุมมีมติ เห็นชอบในหลักการแผนการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ เพิ่มเติม ปี ๒๕๕๙ สำหรับการของบประมาณให้หน่วยงานดำเนินการตามระเบียบและขั้นตอนที่ เกี่ยวข้องต่อไป (ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๕๘)

๒.๒.๒ แนวทางฟื้นฟูเขาหัวโล้น จังหวัดน่าน

จากการประชุมคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ครั้งที่ ๒/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๙ นายกรัฐมนตรีได้มอบหมายให้สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำและ การเกษตร (องค์การมหาชน) (สสนท.) ดำเนินการศึกษาเพิ่มเติมและพัฒนาพื้นที่ต้นแบบการแก้ปัญหา ๑) พื้นที่เขาหัวโล้นและการปลูกพืชไร่บนภูเขา เช่น กรณีจังหวัดน่าน ๒) น้ำอุปโภคบริโภคบนภูเขา และ ๓) ไร่อ้อยทั้งระบบ กรณีพื้นที่เขาหัวโล้น จังหวัดน่าน และน้ำอุปโภคบริโภคบนภูเขา เลือกพื้นที่บ้านดง ผาปูน และบ้านนาบง ตำบลบ่อเกลือใต้ อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน ดำเนินการ ๑) สร้างน้ำ ลดการ พังทลาย ๒) ปรับปรุงดินให้อุ่มน้ำโดยไบโอชาร์และพืชคลุมน้ำ ๓) ปลูกป่าโดยไม่ปลูกใช้หลักวนเกษตร เกิดไม้ ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง และ ๔) มีระบบจัดการดิน น้ำ ป่า ด้วยตนเองโดยดำเนินงานในรูปแบบ “ประชารัฐ” เป็นการร่วมมือทั้งภาครัฐ เอกชนและประชาชน กล่าวคือ กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช และ กองทัพภาคที่ ๓ สนับสนุนการดำเนินงาน กรมป่าไม้สนับสนุนกล้าไม้ สำนักงานคณะกรรมการกิจการ กระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) สนับสนุนระบบ 4G เพื่อช่วยในการ ติดตามการเพาะปลูก หน่วยงานเอกชนสนับสนุนงบประมาณ ส่วนชุมชนบ้านดงผาปูนและบ้านนาบง ดำเนินการฟื้นฟูและบริหารจัดการดิน น้ำ ป่าด้วยตนเอง แผนการดำเนินงานมีระยะเวลา ๒ ปี โดยปีที่ ๑ เป็น การสร้างน้ำ ปีที่ ๒ เป็นการพัฒนาและปรับปรุงโครงสร้างน้ำ ผืนป่าและเกษตร ติดตาม และสรุปผลการดำเนินงาน และควรให้ทำการวิจัยสูตรอาหารสัตว์แบบลดส่วนผสมข้าวโพด เพื่อแก้ไขปัญหาการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

/ในพื้นที่ภูเขา ...

ในพื้นที่ภูเขาส่วนกรณีไร่อ้อยทั้งระบบ ส่วนใหญ่อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีพื้นที่ทำการเกษตรอยู่นอกเขตชลประทานอาศัยน้ำฝนธรรมชาติถึงร้อยละ ๙๔.๐๒ การบริหารจัดการน้ำต้นทุนด้วยการพัฒนาระบบเติมน้ำใต้ดินโดยใช้วิธีดักน้ำหลากเพื่อเติมน้ำลงสู่เขตรากพืชให้แก่แปลงอ้อย ซึ่งสามารถชะลอความชุ่มชื้นและรักษาความชื้นของดินได้ น้ำส่วนเกินจะช่วยเติมน้ำใต้ดินให้มีระดับสูงขึ้น สามารถนำกลับมาใช้ในฤดูแล้งช่วยลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร ทั้งนี้ สสนก. ได้ดำเนินการร่วมกับภาคเอกชน (บริษัทน้ำตาลไทยรุ่งเรือง จำกัด และบริษัทมิตรผล จำกัด) ในพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์ กาฬสินธุ์ และจังหวัดร้อยเอ็ด ส่วนการดำเนินการร่วมกับสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตร ภาคตะวันออกเฉียงเหนือในจังหวัดขอนแก่นและจังหวัดมหาสารคาม ขอรับการสนับสนุนงบประมาณ จำนวน ๖,๒๔๐,๐๐๐ บาท เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้กล่าวถึงปัญหาเขาหัวโล้นของจังหวัดน่านเกิดจากความต้องการใช้ประโยชน์ที่ดิน ขาดการบูรณาการด้านการป้องกัน รักษาป่าและพื้นที่ทรัพยากรป่าไม้ และขาดแผนการดำเนินการรักษาสมดุลระหว่างอนุรักษ์กับการใช้ประโยชน์ ดังนั้นจำนวนพื้นที่ป่า ๓๒๐ ล้านไร่ คิดเป็น ๓๒% ของพื้นที่ทั้งประเทศ เป้าหมายพื้นที่ป่าไม้ต้องมีความสมดุลระบบนิเวศ คือ ๔๐% ๑๒๘ ล้านไร่ เป้าหมาย ๒๐ ปี ๓๕% เพิ่ม ๙.๖ ล้านไร่ พื้นที่เขาหัวโล้น มี ๑๓ จังหวัดส่วนใหญ่อยู่ในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังนั้นจึงต้องส่งเสริมการสร้างป่าชุมชน ควรมีการชดเชยโดย “ป่าปลูก” ในส่วนมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ ยกตัวอย่างการจัดการเขาหัวโล้นกรณีโครงการพัฒนาดอยตุง (พื้นที่ทรงงาน) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ มีการบูรณาการระหว่างหน่วยงาน ๖ กระทรวง ๓๕ กรม บริหารจัดการให้ชาวบ้านในพื้นที่ได้รับประโยชน์สูงสุดทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และการศึกษา และนำโครงการดอยตุงโมเดล “ปลูกป่า ในใจ” ขยายผลสู่จังหวัดน่าน โดยเลือก ๓ พื้นที่ ได้แก่ อำเภอท่าวังผา ลุ่มน้ำสบสาย อำเภอสองแคว ลุ่มน้ำยาวตอนบน และ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ ลุ่มน้ำน่านตอนบน พื้นที่รวม ๒๕๐,๐๐๐ ไร่ โดยมีแผนการดำเนินตั้งแต่ปี ๒๕๕๒ -๒๕๗๐ จึงจะเกิดความยั่งยืน

ที่ประชุมมีมติ

๑. รับทราบแผนงานและผลการดำเนินงานของแต่ละหน่วยงานในพื้นที่เขาหัวโล้นจังหวัดน่าน

๒. เห็นชอบหลักการของ สสนก. ดำเนินการในพื้นที่ต้นแบบ โดยใช้งบประมาณจากภาคเอกชน และ สสนก. เพื่อ (๑) การแก้ปัญหาพื้นที่เขาหัวโล้นและน้ำอุปโภคบริโภคบนภูเขา และ (๒) การแก้ปัญหาระบบน้ำสำหรับไร่อ้อย ส่วนงบประมาณการดำเนินการแก้ปัญหาระบบน้ำสำหรับไร่อ้อยในพื้นที่ต้นแบบร่วมกับสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตร ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ขอรับการสนับสนุนนั้น ให้ทำความเข้าใจกับสำนักงานงบประมาณตามระเบียบและขั้นตอนต่อไป

๓. เห็นชอบให้บูรณาการการทำงานร่วมกันทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมอบให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นเจ้าภาพในการบูรณาการ

๔. การศึกษาวิจัยสูตรอาหารสัตว์แบบลดส่วนผสมจากข้าวโพด มอบให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ศึกษา/หารือร่วมกับสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทั้งนี้ มอบ รองนายกรัฐมนตรี (พลอากาศเอก ประจิน จั่นตอง) ขับเคลื่อนและติดตามการดำเนินงานการศึกษาวิจัยดังกล่าว

๓. ข้อเสนอเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา

๓.๑ รับทราบผลการประชุมคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ครั้งที่ ๓/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙

๓.๒ เห็นชอบผลการพิจารณาและมติของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ครั้งที่ ๓/๒๕๕๙ ตามข้อ ๒ และมอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุเทพ โตวิจักษณ์ชัยกุล)

อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ

กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

โทร. ๐ ๒๒๗๑ ๖๑๙๓, ๐ ๒๒๗๑ ๖๒๘๐

โทรสาร ๐ ๒๒๙๘ ๖๖๒๑, ๐ ๒๒๗๑ ๖๒๘๐